

Kyoto protokollen er kommet under pres

I november indledes en række afgørende forhandlinger om vores globale klima. Her vil væsentlige elementer i Kyoto protokollen uden tvivl komme under pres. Flere af de store industrilande presser på for, at investeringer i u-landene og lagring af kulstof i naturen kan erstatte en reduktion af industrilandenes eget CO₂-udslip. Bliver det vedtaget, vil det for alvor sætte spørgsmålstegn ved værdien af internationale klimaaftaler.

foto: torben skott/biopress

Per S. Nielsen

I dagene 13.-24. november afholdes det 6. møde (COP 6) til opfølgning af klimakonventionen i Haag.

COP 6 mødet er det vigtigste siden COP 3 i Kyoto i 1997, hvor Kyoto-protokollen blev forhandlet på plads. For at begrænse de globale klimaændringer pålægger Kyoto-protokollen de industrialiserede lande at reducere deres udledning af drivhusgasser med i gennemsnit 5,2 procent indenfor perioden 2008-2012 set i forhold til udslippet i 1990.

Parterne

Klimaforhandlingerne foregår mellem tre meget store blokke. Paraplygruppen, G77 plus Kina og EU-landene.

Paraplygruppen består af OECD-landene udenfor EU samt Rusland. Med USA i spidsen forsøger denne gruppe at få lempelige reduktioner og regler samt pålægge udviklingslandene et større ansvar for de fremtidige emissioner.

Udviklingslandene i gruppen G77 og Kina presser på for

at få industrilandene, der både aktuelt og historisk har de største emissioner af drivhusgasser, til at foretage reduktioner. G77 landene er samtidig de mest sårbare overfor klimaændringerne.

EU presser på for at få reelle reduktioner, og når det lykkes at få en juridisk forpligtende klimaprotokol i Kyoto, skyldes det alene at EU fastholdt presset. EU forsøger samtidig at være brobygger mellem Paraplygruppen og G77 samt Kina.

Fleksible mekanismer

Et af de konkrete mål med COP 6 er, at man skal afklare afgrænsningerne af de såkaldte fleksible mekanismer, Joint Implementation (fælles implementering), International Emission Trading (international handel med kvoter) og Clean Development Mechanism (CDM eller rene udviklings mekanismer). Herudover kom et begreb kaldet "sinks" med (sump eller dræn = binding af CO₂), som en fleksibel mekanisme under Kyoto-forhandlingerne. Dette var et krav fra paraplylandene.

To aspekter under de fleksible mekanismer, sinks og CDM, er specielt interessante under de nuværende forhandlinger. Sinks dækker forskellige måder hvorpå kulstoffet fra kuldiioxid kan akkumuleres (skovene, jordbunden, havene). CDM er en projektbaseret mekanisme, hvor i-lande, ved at foretage investering i udslips-reducerende projekter i u-lande, kan få godskrevet CO₂.

Forhandlingerne

Danmark er meget involveret i de forberedende møder og vil også deltage aktivt på selve COP 6 mødet. Om de generelle forhandlinger siger Michael Rask fra Energistyrelsen:

-Et af de mest kontroversielle emner i Haag forventes at blive reglerne for binding af CO₂ i skove og landbrugsjord.

-Kyoto-protokollen lægger op til regler, der kun tillader landene at indregne den CO₂-binding, der skyldes konkrete handlinger siden 1990 - for eksempel skovplantning. Men mange skovlande ønsker færre begrænsninger på hvad der kan

-Kyoto-protokollen lægger op til regler, der tillader landene at indregne den CO₂-binding, der skyldes konkrete handlinger siden 1990 - for eksempel skovplantning.

“sinks”, når der foreligger et fælles metodisk grundlag. Michael Rask fortsætter:

-På spørgsmålet om hvilke teknologier der kommer med i varmen som CDM teknologier, er der fra EU's side foreslået en positivliste baseret på vedvarende energikilder, energibesparelser og energieffektivitet. Men store ulande som Indien og Kina ønsker umiddelbart ikke at frasige sig muligheden for at få accepteret A-kraft som en CDM teknologi.

Sinks

Energistyrelsens mand på “sinks” er Jesper Gundermann, som mere uddybende forklarer:

-På de sidste forberedende møder har disse sinks opnået overordentlig stor opmærksomhed. Kyotoprotokollen er ret klar med hensyn til at der kan opnås kredit for skovrejsning, og at skovrydning skal debiteres.

-Bortset fra nogle tekniske spørgsmål er tyngdepunktet i forhandlingerne hvilke yderligere aktiviteter, der skal kunne inddrages. Det handler for eksempel om kredit for øget kulstofindhold i de eksisterende skove, eller i landbrugsjorde, som følge af reduceret jordbe-

handling eller omlægning til permanent brak- eller græsningsarealer. Problemet er her, at det er svært at sikre, at kreditten indskrænkes til egentlige forbedringer.

I næsten alle industrilandene ser man, at skovene er i vækst i øjeblikket, til dels fordi fortidens synder har resulteret i skæve aldersfordelinger. Som følge heraf vokser skovenes kulstoflagre i øjeblikket helt af sig selv. Det spiller også ind, at det øgede CO₂ indhold i atmosfæren og den luftbårne kvælstofurening giver større træer.

Gives der helt los for kreditering af, hvad NGO'erne kalder for “do-nothing-sinks”, ville kreditterne stort set svare til forskellen mellem industrilanden “Business-as-Usual” udslip og det de skal ned på ifølge Kyoto-protokollen. Resultatet bliver, at landene ikke får brug for udslipsreduktioner overhovedet! Derfor er der i EU forholdsvis bred enighed om at kreditterne må begrænses i den første periode af protokollen (2008-2012), men spørgsmålet er hvordan?

-Det må erkendes, at selv skovrejsning, der som nævnt allerede er tilladt ifølge protokollen, bare den er sket efter 1990, har et stort element af “do-nothing” over sig i mange lande, forklarer Jesper Gundermann.

-I USA ser man for eksempel at marginaljorde, som trækkes ud af landbrugsproduktionen af sig selv bliver til skov. I New Zealand ser man, efter afviklingen af subsidier til landbruget, at landmændene uden yderligere incitament vælger at plante skov. I de fleste lande, særligt de store skovlande, modsvares kredit fra skovrejsning dog af næsten lige så stor, eller større, debit fra skovrydning.

Er det godt eller skidt for bioenergibranchen

For biobranchen er det oplagte spørgsmål, om ikke klimafor-

indregnes. Det kan for eksempel være muligheden for at indregne den CO₂-binding, der sker naturligt.

-Hvis alle muligheder for CO₂-binding indregnes svarer det til i-landenes samlede reduktionsforpligtelse i protokollen. Det er en væsentlig årsag til, at EU ikke ønsker at i-landene skal kunne indfri de hjemlige CO₂-forpligtelser ved CO₂-binding i u-landene gennem den såkaldte CDM-mekanisme.

Holdningen er også, at der er så stor usikkerhed omkring bestemmelsen af disse “sinks”, at der først vil kunne tages stilling til de enkelte typer af

Udslippet af drivhusgasser i EU er faldet

European Environment Agency har i en rapport baseret på data fra de enkelte medlemslande, opgjort faldet i udslippet af drivhusgasser i EU til cirka 2 procent for perioden 1990 - 1998. Ifølge Kyoto-protokollen skal den gennemsnitlige reduktion i forhold til 1990 op på 8 procent i år 2010.

Det er først og fremmest England og Tyskland, der har reduceret udslippene. I England er det sket ved et skift fra kul til naturgas, mens Tyskland har opnået en reduktion ved hjælp af øget energieffektivitet og økonomisk omstrukturering.

Kilde: <http://org.eea.eu.int/news.shtml>

handlingerne kan fremme udnyttelsen af biomasse til energiformål.

Umiddelbart er der faktisk en del, der taler imod. Hvis det for eksempel lykkes at opnå kredit for nyplantninger, har man i princippet allerede opnået sin CO₂ gevinst gennem tilvæksten af biomasse. Hvis denne biomasse udnyttes til energiformål, vil man ganske vist erstatte fossile brændsler, men samtidig anvendes en kulstofpulje, der allerede er givet kredit for.

I princippet vil der således ikke være nogen CO₂ gevinst ved at anvende den pågældende biomasse til energiformål. Derimod vil der være incitamenter til at lade skoven stå så længe som muligt, for der vil jo ikke kunne opnås kredit for CO₂-gevinsten to gange.

Falder Kyoto protokollen til jorden?

I Kyoto-protokollen står der, at mekanismerne kan bruges for at hjælpe landene med at nå deres CO₂-mål, men at de skal bruges som supplement til den nationale indsats. EU ønsker derfor et loft over anvendelsen af mekanismerne, sådan at mindst halvdelen af CO₂-reduktionerne skal ske hjemme i de enkelte lande.

Samlet set spiller forhandlingerne om de fleksible mekanismer og "sinks" en så stor rolle, at resultatet vil kunne ændre markant på de nationale regnskaber over drivhusgasser. Derfor vil Danmark, sammen med EU, kæmpe hårdt for, at reduktionen af drivhusgasser primært skal foregå i de enkelte lande. Ellers vil man med rette kunne stille spørgsmålstegn ved, om Kyoto protokollen reelt får nogen betydning for klimaet og miljøet.

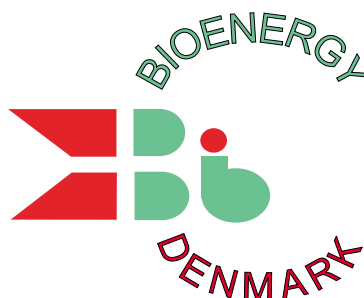
Per S. Nielsen er civilingeniør, Ph.D. og ansat i dk-TEKNIK ENERGI & MILJØ, der er en af de fire partnere i Videncenter for Halm- og Flisfyring.

udstillingen i sevilla • foto: Iben østergaard

Dansk Biomasse Forening, DANBIO, arbejder nu på at opbygge Bioenergy Denmark som et bredt eksportsamarbejde mellem virksomheder inden for bioenergi. Formålet er at fremme dansk eksport, blandt andet ved at skabe kontakt til potentielle distributører, energiplanlæggere og beslutningstagere på udvalgte eksportmarkeder.

Den 31. august blev der i Energistyrelsen afholdt et møde med deltagelse af de virksomheder, der deltog i den danske fællesstand på udstillingen i Sevilla i juni. Den danske fællesstand, der omfattede 21 udstillere på 160 kvadratmeter, vakte stor opmærksomhed og tiltrak mange besøgende. På baggrund af de positive erfaringer med det store arrangement i Sevilla opstod ideen om at videreføre samarbejdet mellem de deltagende virksomheder under navnet "Bioenergy Denmark", som var den danske udstillings fælles logo.

På mødet blev der fremlagt en skitse til videreførelse af "Bioenergy Denmark" som et ad hoc-samarbejde mellem danske eksportører af projekter, maskiner, udstyr og knowhow inden for bioenergiområdet. Der vil blive nedsat en styregruppe, men det er hensigten, at de enkelte initiativer skal organiseres og finansieres som selvstændige projekter.

Blandt de højt prioriterede opgaver er en opfølgning af markedsføringen af danske bioenergi produkter på det spanske marked, hvor man samarbejder med den danske ambassade i Madrid. I første omgang koncentrerer indsatsen om de nordspanske regioner, hvor der er en voksende interesse for udnyttelse af biobrændsler. Blandt andet er der planer om at invitere en gruppe nordspanske energipolitikere til Danmark forud for Bioenergy 2001-udstillingen i Århus i september 2001.

På lidt længere sigt vil Bioenergy Denmark danne rammen om en målrettet indsats på det vesteuropæiske marked. Denne indsats vil kulminere i forbindelse med den næste europæiske biomassekonference, der finder sted i Amsterdam i sommeren 2002.

Mogens G. Larsen, medlem af bestyrelsen for DANBIO, tlf. 7020 1301.